

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ
Τμήμα Χονδρικών Τιμών και Τιμαρίθμων

**Ενημερωτικό σημείωμα για την αναθεώρηση
των Δεικτών Τιμών Εισροών και Εκροών στη Γεωργία – Κτηνοτροφία
(Γεωργικών Δεικτών Τιμών)**

Έτος βάσης 2015 = 100,0

Πειραιάς, Μάιος 2018

Αναθεώρηση των Γεωργικών Δεικτών Τιμών (2015=100,0)

Περί των Γεωργικών Δεικτών Τιμών

Οι Γεωργικοί Δείκτες Τιμών (ΓΔΤ) ή Δείκτες Τιμών Εισροών και Εκροών στη Γεωργία-Κτηνοτροφία μετρούν τη σχετική μεταβολή των τιμών που απολαμβάνουν οι παραγωγοί στον τομέα γεωργίας - κτηνοτροφίας κατά την πώληση των γεωργικών προϊόντων τους (Δείκτης Τιμών Εκροών) και των τιμών που καταβάλλουν για την αγορά των αναλώσιμων μέσων (Δείκτης Τιμών Εισροών) που απαιτούνται στην παραγωγική διαδικασία.

Η κατάρτιση των γεωργικών δεικτών τιμών από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) άρχισε το έτος 1967 με έτος βάσης το 1966=100. Έκτοτε, πραγματοποιήθηκαν αναθεωρήσεις των δεικτών, χρησιμοποιώντας ως βάση τα έτη 1976, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 και η τελευταία αναθεώρηση, με έτος βάσης (ε.β.) το έτος 2015=100,0.

Με βάση τις συμφωνίες των Κρατών-Μελών (Κ-Μ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), που μετέχουν στις Ομάδες Εργασίας (ΟΕ) της Eurostat, έχει γίνει αποδεκτό για λόγους συγκρισιμότητας, οι δείκτες αυτοί να αναθεωρούνται κάθε πέντε (5) έτη και συγκεκριμένα με έτη βάσης, τα έτη που λήγουν σε (0) και (5).

Κάλυψη των δεικτών

Οι ΓΔΤ καλύπτουν τις συναλλαγές προϊόντων και υπηρεσιών του τομέα γεωργίας - κτηνοτροφίας. Κατ' εξαίρεση, όμως, καλύπτονται και οι συναλλαγές ελαιόλαδου και μούστου-οίνου, που ταξινομούνται στο μεταποιητικό τομέα, όταν η μεταποίηση-παραγωγή τους γίνεται από τη γεωργική εκμετάλλευση και θεωρείται ως δραστηριότητα του τομέα της γεωργίας.

Οι διενεργούμενες συναλλαγές μεταξύ των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (παραγωγών) με τις εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, αναφέρονται αφενός στις πωλήσεις των παραγόμενων προϊόντων και αφετέρου στις αγορές ειδών και τη μίσθωση υπηρεσιών απαραίτητων για τη παραγωγική διαδικασία. Στις εκροές και στις εισροές, η επιλογή των τιμοληπτών προϊόντων (και των ποικιλιών τους), γίνεται σύμφωνα με το μέγεθος της συμμετοχής τους στο γεωργικό εισόδημα και στις συνολικές δαπάνες κατά το έτος βάσης 2015.

Καταρτιζόμενοι δείκτες

Οι γεωργικοί δείκτες τιμών διακρίνονται στις εξής βασικές κατηγορίες:

α) Δείκτες τιμών εκροών προϊόντων της γεωργίας και κτηνοτροφίας (δείκτες απολαμβανόμενων τιμών χωρίς εισοδηματικές ενισχύσεις). Η κατηγορία αυτή υποδιαιρείται σε δύο ομάδες, της φυτικής και της ζωικής παραγωγής, οι δείκτες των οποίων συνθέτουν τον Γενικό Δείκτη Εκροών.

β) Δείκτες τιμών εισροών προϊόντων-υπηρεσιών στη γεωργία και κτηνοτροφία (δείκτες καταβαλλόμενων τιμών). Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τους εξής δείκτες:

- Γενικός δείκτης τιμών εισροών στη γεωργία-κτηνοτροφία, ο οποίος καταρτίζεται από τη σύνθεση των δεικτών τιμών των ομάδων των αναλώσιμων μέσων παραγωγής και των υλικών αγαθών σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, ως εξής:
 - ο Δείκτης τιμών των αναλώσιμων μέσων της γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής (υλικά αγαθά και βοηθητικές υπηρεσίες)
 - ο Δείκτης τιμών υλικών αγαθών σχηματισμού παγίου κεφαλαίου στο γεωργοκτηνοτροφικό τομέα παραγωγής.

Αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη αναθεώρηση των γεωργικών δεικτών τιμών (2010=100,0)

Σε σχέση με τα προϊόντα των δεικτών της προηγούμενης αναθεώρησης 2010=100, έχει προστεθεί στην τιμοληψία εκροών, το προϊόν: Μπρόκολο, στην ομάδα Λαχανικά, επειδή έχει αυξηθεί η συμμετοχή του στην αξία της γεωργικής παραγωγής.

Συντελεστές στάθμισης

Εκροές

Για τον υπολογισμό των συντελεστών στάθμισης των δεικτών τιμών εκροών, χρησιμοποιήθηκε η συμμετοχή της αξίας παραγωγής προϊόντων στο σύνολο έτους 2015, σύμφωνα με τους οικονομικούς λογαριασμούς της Ελλάδας στη γεωργία-κτηνοτροφία, για το έτος 2015 (ΕΑΑ 2015).

Από τη συνολική ετήσια αξία παραγωγής των προϊόντων, αφαιρέθηκε η αξία παραγωγής για αυτοκατανάλωση των παραγωγών, ενώ συμπεριλήφθηκαν οι συναλλαγές των προϊόντων μεταξύ των παραγωγών, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της αυτόνομης αγροτικής εκμετάλλευσης.

Με αυτό τον τρόπο, υπάρχει συνοχή των μεθοδολογικών εννοιών της κατάρτισης των γεωργικών δεικτών τιμών και των οικονομικών λογαριασμών στη γεωργία-κτηνοτροφία.

Εισροές

Οι συντελεστές στάθμισης των δεικτών τιμών εισροών, έχουν υπολογισθεί ως η συμμετοχή των δαπανών στο σύνολο έτους 2015 για κάθε κατηγορία δεικτών χωριστά, στις ομάδες των αναλώσιμων μέσων παραγωγής και του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, με στοιχεία που προέρχονται από τους οικονομικούς λογαριασμούς της γεωργίας-κτηνοτροφίας του έτους 2015.

Περίοδος βάσης

Για τη σύγκριση των τρεχουσών μηνιαίων τιμών με την τιμή περιόδου βάσης και τον υπολογισμό των σχετικών τιμών, χρησιμοποιήθηκε ως τιμή βάσης η τιμή του έτους 2015, ανά πηγή τιμοληψίας για κάθε προϊόν. Οι τιμές βάσης των προϊόντων υπολογίστηκαν διαιρώντας τις τιμές του Δεκεμβρίου 2017 ή της τελευταίας διαθέσιμης (λόγω εποχικότητας) μηνιαίας τιμής του προϊόντος κατά το έτος 2017, με τους προσαρμοσμένους δείκτες τιμών προϊόντων Δεκεμβρίου 2017 ή του αντίστοιχου τελευταίου διαθέσιμου μήνα του 2017 στο έτος βάσης 2015. Οι

προσαρμοσμένοι αυτοί δείκτες τιμών προέκυψαν από τις σταθμίσεις 2015=100 και τις τιμές βάσης του 2010, ενώ στη συνέχεια διαιρέθηκαν με τους μέσους ετήσιους δείκτες έτους 2015.

Στα προϊόντα, με εποχικότητα διάθεσης στο εμπόριο ανά γεωργικό έτος (όπως καπνά, σταφίδα, ζαχαρότευτλα, βαμβάκι) για τα οποία η παραγωγή τους καλύπτει δύο ημερολογιακά έτη, χρησιμοποιούνται οι τιμές ενός ημερολογιακού έτους, ώστε να είναι συγκρίσιμα τα στοιχεία με τους άλλους δείκτες τιμών, σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία της Eurostat και άλλων διεθνών οργανισμών.

Συλλεγόμενες τιμές

α. Εκροές

Στην τρέχουσα αναθεώρηση με ε.β. 2015=100,0, οι συλλεγόμενες τιμές που απολαμβάνουν οι παραγωγοί, δεν συμπεριλαμβάνουν εισοδηματικές ενισχύσεις (επιδοτήσεις) στο προϊόν ή στη στρεμματική απόδοση (όπως και στην προηγούμενη αναθεώρηση 2010=100).

Σύμφωνα με τη κοινή μεθοδολογία των Κ-Μ που μετέχουν στις ΟΕ της Eurostat, οι συλλεγόμενες τιμές είναι οι τιμές διάθεσης των προϊόντων από τους παραγωγούς (χωρίς επιδοτήσεις) και θεωρούνται ως τιμές παραγωγού, χωρίς να περιλαμβάνουν ΦΠΑ, μεταφορικά έξοδα και διάφορες κρατήσεις υπέρ τρίτων.

Οι συλλεγόμενες τιμές αναφέρονται σε τιμές που απολαμβάνει ο παραγωγός, κατά την πώληση των προϊόντων του στο «εμπόριο» ή στην «αγορά», δηλαδή στις εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, με παράδοση των προϊόντων στο χώρο της αγροτικής εκμετάλλευσης. Όταν τα προϊόντα παραδίδονται στο χώρο του αγοραστή, τότε αφαιρείται από την τιμή πώλησης του προϊόντος η δαπάνη μεταφοράς του.

β. Εισροές

Οι συλλεγόμενες τιμές που καταβάλλουν οι παραγωγοί, όταν αγοράζουν προϊόντα ή χρησιμοποιούν υπηρεσίες για τη γεωργική - κτηνοτροφική παραγωγή, είναι απαλλαγμένες από ΦΠΑ και μεταφορικά έξοδα και αναφέρονται: (i) σε συναλλαγές που πραγματοποιούνται «τοις μετρητοίς», με πηγή τιμοληψίας το χώρο του καταστήματος πώλησης των προϊόντων για τα αναλώσιμα μέσα, και, (ii) σε συναλλαγές, που διενεργούνται με τα καταστήματα πώλησης μηχανημάτων «τοις μετρητοίς» χωρίς ΦΠΑ και μεταφορικά έξοδα, κατά την αγορά μηχανημάτων, για το σχηματισμό του παγίου κεφαλαίου της γεωργικής - κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Πηγές τιμοληψίας

Ως πηγές τιμοληψίας χρησιμοποιούνται οι εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις που αγοράζουν τα προϊόντα απευθείας από τους παραγωγούς, καθώς και οι γεωργικοί συνεταιρισμοί της Χώρας που συγκεντρώνουν τα γεωργικά προϊόντα. Επίσης, συλλέγονται τιμές από διάφορους οργανισμούς, που συγκεντρώνουν τα προϊόντα από τους παραγωγούς, όπως οι σταφιδικές ενώσεις (π.χ. Παναγιειάλιος Ένωση, ΚΣΟΣ) ή που συλλέγουν στοιχεία τιμών πώλησης των προϊόντων (ΟΠΕΚΕΠΕ, κλπ).

Τα στοιχεία των τιμών για τις εκροές συγκεντρώνονται από 745 πηγές τιμοληψίας ενώ τα στοιχεία των τιμών για τις εισροές συγκεντρώνονται από 665 πηγές τιμοληψίας.

Για την κατάρτιση των δεικτών τιμών ασφαλιστρών και γεωργικών κτιρίων, χρησιμοποιούνται στοιχεία μεταβολών δεικτών τιμών και κόστους των υλικών κατασκευής και της αμοιβής εργασίας από τους δείκτες τιμών καταναλωτή και κόστους κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών της ΕΛΣΤΑΤ, αντίστοιχα.

Εποχικότητα προϊόντων

Η εποχικότητα χαρακτηρίζει την γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή και έχει σαν αποτέλεσμα ορισμένα προϊόντα να μην είναι διαθέσιμα στην αγορά όλους τους μήνες ενός ημερολογιακού έτους. Κατά συνέπεια, οι ετήσιοι συντελεστές στάθμισης των προϊόντων αυτών κατανέμονται σε εκείνους τους μήνες, κατά τους οποίους είναι αυτά διαθέσιμα στην αγορά.

Τύποι υπολογισμού των δεικτών τιμών

Οι μηνιαίοι γεωργικοί δείκτες τιμών εισροών και εκροών, καταρτίζονται με βάση τον υπολογισμό των ατομικών δεικτών τιμών των προϊόντων και των αντίστοιχων μηνιαίων συντελεστών στάθμισης για κάθε προϊόν.

Ο γενικός δείκτης κάθε κατηγορίας τιμών (εισροών και εκροών) υπολογίζεται για κάθε τρέχουσα περίοδο t , ως μέσος σταθμικός των ατομικών δεικτών των ειδών της τρέχουσας περιόδου t , σύμφωνα με την παραλλαγή του τύπου του Laspeyres :

$$I^t = \sum_{i=1}^n R_i^t * w_i$$

όπου I^t = ο γενικός δείκτης τιμών εισροών και εκροών της τρέχουσας περιόδου t ,

R_i^t = ο ατομικός δείκτης τιμών του είδους i κατά την τρέχουσα περίοδο t ,

με βάση 100,0 στο έτος βάσης 0,

w_i = ο συντελεστής στάθμισης του είδους i (προκύπτει από την αξία παραγωγής ή δαπάνης κάθε είδους i κατά το έτος βάσης 0), με :

$$w_i = \frac{p_i^0 q_i^0}{\sum_{i=1}^n p_i^0 q_i^0}, \quad \sum_{i=1}^n w_i = 1$$

όπου p_i^0 , q_i^0 η τιμή και η ποσότητα του είδους i κατά την περίοδο βάσης 0,

$i=1,2,...,n$, είδη,

t = τρέχουσα μηνιαία ή ετήσια περίοδος.

Στους δείκτες τιμών εισροών στη γεωργία-κτηνοτροφία (αναλώσιμα μέσα - σχηματισμός παγίου κεφαλαίου), ο ατομικός δείκτης τιμών R_i^t του προϊόντος i κατά την τρέχουσα περίοδο t στο σύνολο της Χώρας, υπολογίζεται ως μέσος αριθμητικός των σχετικών τιμών των πρώην Νομών (κατά το διοικητικό σύστημα «Καποδίστριας») που τιμοληπτούνται την περίοδο t .

Στους δείκτες τιμών εκροών (φυτική και ζωική παραγωγή) ο ατομικός δείκτης τιμών R_i^t του προϊόντος i , κατά την τρέχουσα περίοδο t στο σύνολο της Χώρας, υπολογίζεται ως μέσος σταθμικός των σχετικών τιμών των πρώην Νομών που τιμοληπτούνται την περίοδο t , με στάθμιση την παραγωγή ανά νομό του προϊόντος i (γεωγραφικός συντελεστής), κατά έτος βάσης 2015.

Οι μέσοι ετήσιοι ατομικοί δείκτες των τιμών εισροών υπολογίζονται ως απλοί αριθμητικοί μέσοι των μηνιαίων δεικτών, ενώ οι μέσοι ετήσιοι ατομικοί δείκτες τιμών εκροών υπολογίζονται ως μέσοι σταθμικοί των μηνιαίων δεικτών, με σταθμίσεις που προκύπτουν από το μεταβαλλόμενο καλάθι παραγωγής (το οποίο περιλαμβάνει τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά σε μηνιαία βάση). Η καταχώρηση των τιμών, η επεξεργασία και ο υπολογισμός των δεικτών γίνεται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ).

Ανακοίνωση των Αναθεωρημένων Γεωργικών Δεικτών Τιμών

Η ανακοίνωση των στοιχείων των Αναθεωρημένων Γεωργικών Δεικτών Τιμών με ε.β. 2015=100,0, είναι προγραμματισμένη για τις 13 Ιουνίου 2018, με ειδικά διαμορφωμένο Δελτίο Τύπου, έχοντας ως πρώτο μήνα αναφοράς τον Απρίλιο 2018. Η ανακοίνωση των στοιχείων πραγματοποιείται μηνιαίως, 45 ημέρες μετά το τέλος του μήνα αναφοράς των στοιχείων.

Αναδρομικοί υπολογισμοί των δεικτών τιμών

Οι αναδρομικοί υπολογισμοί της χρονοσειράς των δεικτών προ του έτους 2015, υπολογίστηκαν με τη διαίρεση των δεικτών τιμών προϊόντων και ομάδων με τον αντίστοιχο δείκτη τιμών έτους 2015 (με ε.β. 2010=100,0), ώστε οι μεταβολές (μηνιαίες και ετήσιες) των δεικτών της χρονοσειράς να παραμένουν οι ίδιες.

Οι αναδρομικοί μηνιαίοι και ετήσιοι δείκτες των προϊόντων για τα έτη 2015 - 2017, έγιναν ως εξής: αρχικά υπολογίστηκαν οι μηνιαίοι δείκτες των προϊόντων με σταθμίσεις 2015=100 και τιμές βάσης του 2010 και στη συνέχεια οι δείκτες αυτοί διαιρέθηκαν με τους μέσους ετήσιους ατομικούς δείκτες έτους 2015 (ώστε στο έτος βάσης 2015 να είναι 100,0). Οι ετήσιοι δείκτες των ομάδων των εκροών και εισροών υπολογίστηκαν βάσει των ατομικών δεικτών των προϊόντων και τις νέες σταθμίσεις 2015=100,0.

Στους πίνακες 1, 2 που ακολουθούν παρουσιάζονται οι συντελεστές στάθμισης των ομάδων και υποομάδων που αποτελούν τις εισροές και τις εκροές στις αναθεωρήσεις 2010 και 2015, οι μέσοι ετήσιοι δείκτες τιμών των εισροών και των εκροών για τα έτη 2015-2017 και οι μηνιαίοι δείκτες τιμών στο 1^ο τρίμηνο του 2018, με ε.β. 2015=100,0.

Δείκτες Τιμών Εισροών και Εκροών στη Γεωργία - Κτηνοτροφία

Πίνακας 1. Νέοι Συντελεστές Στάθμισης (ΣΣ) αναθεώρησης 2015=100 συγκριτικά με τους αντίστοιχους (ΣΣ) 2010=100								
Μέσοι ετήσιοι Δείκτες Τιμών Εκροών στη Γεωργία - Κτηνοτροφία 2016, 2017 και								
Μηνιαίοι Δείκτες Τιμών 2018 με έτος βάσης: 2015=100,0								
		Ετήσιοι Συντελεστές Στάθμισης (ΣΣ)						
Κωδικός	Περιγραφή	2010	2015	2016	2017	2018-01	2018-02	2018-03
140000	ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΡΟΩΝ	100.000	100.000	98,06	99,71	99,19	99,69	101,52
100000	ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	70.812	71.720	98,10	100,56	100,80	102,72	105,75
10000	Δημητριακά και Σπόροι	9.708	8.270	94,73	93,67	96,11	98,12	98,41
20000	Βιομηχανικά Φυτά	5.227	5.602	112,68	116,56	120,96	130,97	130,99
30000	Κτηνοτροφικά Φυτά	3.963	4.839	94,17	78,98	80,93	81,37	81,87
40000	Λαχανικά και Κηπευτικά	20.594	16.410	97,50	98,35	91,58	92,73	102,13
50000	Πατάτες και σπόροι	3.442	2.129	98,43	93,64	80,33	81,41	84,06
60000	Φρούτα	19.047	22.692	95,34	97,69	103,60	110,26	116,30
70000	Κρασί	415	295	100,74	98,53	98,35	98,35	98,35
80000	Ελαιόλαδο	8.280	11.330	101,33	117,06	112,53	112,05	107,75
90000	Λοιπά φυτικά προϊόντα	137	153	95,27	105,72	0,00	0,00	0,00
130000	ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	29.188	28.280	97,95	97,58	97,43	96,54	96,24
110000	Κρέατα	14.677	12.883	97,73	98,19	98,40	96,73	95,92
120000	Ζωικά προϊόντα	14.511	15.397	98,12	97,06	96,98	96,43	96,44

Πίνακας 2. Νέοι Συντελεστές Στάθμισης (ΣΣ) αναθεώρησης 2015=100 συγκριτικά με τους αντίστοιχους (ΣΣ) 2010=100								
Μέσοι ετήσιοι Δείκτες Τιμών Εισροών στη Γεωργία - Κτηνοτροφία 2016, 2017 και								
Μηνιαίοι Δείκτες Τιμών 2018 με έτος βάσης: 2015=100,0								
		Ετήσιοι Συντελεστές Στάθμισης (ΣΣ)						
Κωδικός	Περιγραφή	2010	2015	2016	2017	2018-01	2018-02	2018-03
220000	Γενικός Δείκτης Εισροών	100.000	100.000	98,12	100,57	101,92	101,58	101,44
200000	Αναλώσιμα μέσα	72.986	83.208	97,69	100,43	102,01	101,59	101,38
201000	Σπόροι	4.465	4.809	101,82	101,31	101,32	101,36	101,51
202000	Ενέργεια και λιπαντικά	22.215	22.319	92,58	105,00	111,28	109,54	108,16
203000	Λιπάσματα	5.634	5.234	99,64	97,01	97,15	96,81	96,77
204000	Γεωργικά φάρμακα	3.618	4.590	100,47	100,81	101,06	100,95	100,89
205000	Κτηνιατρικά φάρμακα	1.488	1.466	100,06	101,28	100,62	101,37	101,33
206000	Ζωοτροφές	28.083	34.571	98,95	97,56	96,99	97,14	97,52
207000	Συντήρηση και επισκευή μηχανολογικού εξοπλισμού και εγκαταστάσεων	2.778	3.821	100,52	101,07	102,90	102,93	102,79
208000	Συντήρηση και επισκευή κτιριακών εγκαταστάσεων	261	319	98,95	99,61	100,03	100,10	100,12
209000	Λοιπά αγαθά και υπηρεσίες	5.382	6.081	99,84	101,39	101,81	101,81	101,86
210000	Σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου	27.014	16.792	100,24	101,26	101,51	101,53	101,75
211000	Γεωργικά μηχανήματα και εξοπλισμός	21.685	14.519	100,58	101,76	102,26	102,27	102,53
211110	Περιστρεφόμενα μονοαξονικά μηχανήματα	1.483	1.436	99,14	99,25	99,29	99,33	99,26
211120	Μηχανήματα καλλιέργειας	2.155	2.899	101,43	102,46	103,45	103,45	103,38
211130	Μηχανήματα συγκομιδής	2.080	2.372	100,56	101,41	101,90	101,92	101,95
211140	Μηχανήματα και εγκαταστάσεις	4.214	3.260	100,45	101,16	101,53	101,54	101,80
211210	Γεωργικοί ελκυστήρες	613	858	99,84	99,34	99,58	99,55	99,81
211290	Λοιπά οχήματα	11.140	3.695	100,75	103,51	103,97	103,97	104,78
212000	Γεωργικά κτίρια	5.329	2.273	98,10	98,03	96,71	96,81	96,77